

Evropska komisija v podaljšanje okvirja pomoči

Od 23. do 29. januarja 2021

Podpora evropskemu gospodarstvu podaljšana do konca 2021

Evropska komisija se je 28. januarja odločila **podaljšati začasni okvir za državno pomoč**, sprejet 19. marca 2020 za podporo gospodarstvu ob izbruhu koronavirusa, in sicer do 31. decembra 2021. Prav tako se je odločila razširiti področje uporabe začasnega okvira, in sicer tako, da je povišala zgornje meje, ki so v njem določene, in omogočila, da se do konca naslednjega leta nekateri vračljivi instrumenti pretvorijo v neposredna nepovratna sredstva. Navedeno najavo smo pričakovali in je zelo pozitivna, saj državam spet omogoča več manevrskega prostora pri podpori gospodarstvu. Začasni okvir naj bi sicer prenehal veljati 30. junija 2021, razen za ukrepe dokapitalizacije, ki bi se lahko odobrili do 30. septembra 2021. Po *de minimis* ukrepih se meja dvigne iz 800.000 na 1,8 mio EUR. Za podjetja, ki jih je kriza zaradi COVID-19 še posebej prizadela in katerih izguba prometa v upravičenem obdobju znaša vsaj 30 % v primerjavi z istim obdobjem leta 2019, lahko država prispeva k delu fiksnih stroškov podjetij, ki jih ne krijejo njihovi prihodki, v znesku do 10 milijonov evrov na podjetje (prej 3 milijone evrov).

Komisija bo državam članicam omogočila tudi, da do 31. decembra 2022 vračljive instrumente (npr. jamstva, posojila, vračljiva predplačila), odobrene na podlagi začasnega okvira, pretvorijo v druge oblike pomoči, kot so neposredna nepovratna sredstva, če so izpolnjeni pogoji začasnega okvira (t. i. **debt-to-equity swaps**). Taka pretvorba načeloma ne sme presežati novih zgornjih mej za omejene zneske pomoči. Namen tega je spodbuditi države članice, da za pomoč v prvi vrsti izberejo vračljive instrumente.

Osmi paket z nekaj spremembami, deveti že pred vrati

V novem, dopoljenem osnutku osmega podpornega paketa ukrepov je vlada predlagala uvedbo **subvencije za prejemnike minimalne plače** (in osebe, na katere je dvig minimalne plače imel neposredni učinek) v podjetjih v pavšalnem znesku 50 evrov in uveljavitev te olajšave za obdobje pol leta. To pomeni okoli 65 do 90 tisoč potencialnih upravičenih zaposlenih, vendar bo končno koriščenje ukrepa odvisno tudi od pripravljenosti podjetij, da sprejmejo omejitvene ukrepe (nezmožnost izplačila dobička in nagrad poslovodstvu v letu 2021 ali za leto 2021). Za drugo polovico leta naj bi bila uveljavljena nižja minimalna osnova za soc. prispevke, ki pa ne prinaša pomembnejših prihrankov (5-6 mio EUR).

Pri **številu upravičencev za državni krizni dodatek** v višini 200 EUR naj bi se upošteval kriterij, da se izplačana poslovna uspešnost v mesecu novembru ne bi prištevala k izplačani plači. To naj bi z drugimi besedami dvignilo število upravičenih delavcev do dodatka za 15 do 20.000, vendar vsi ti ne bodo prejeli 200 EUR dodatka (prejeli bi ga le, če bi delali vse delovne dni v decembru), temveč verjetno bližnje znesku okoli 130 do 140 EUR (v povprečju).

Deveti paket naj bi bil še v pripravi in naj bi obsegal tudi spremembe pri povračilu fiksnih stroškov. Ne glede na podaljšanje začasnega okvirja (za nadaljnje pol leta) bo država verjetno podaljšala podpirne ukrepe le v primeru, če bodo zajezitveni ukrepi preprečevali normalno delovanje gospodarstva.

Decembrska proizvodnja razočarala, poraba nad pričakovanji

Neto **proizvodnja električne energije** je decembra 2020 znašala 1.456 GWh in se je glede na november 2020 povečala za 3 %, glede na december 2019 pa zmanjšala za 1 %. Medletno je bila proizvodnja v hidroelektrarnah za 6 % manjša, v termoelektrarnah za 13 % večja, v jedrski elektrarni pa za 5 % manjša. Glede na nadpovprečno vodnat december (kot tudi november) smo pričakovali večjo rast proizvodnje v hidroelektrarnah.

Poraba električne energije se je v decembru 2020 v primerjavi z novembrom povečala za 3 % in je znašala 1.224 GWh, medtem ko je bila medletno za 1 % nižja.

Januarska gospodarska klima v območju evra brez večjih sprememb

Indikator gospodarske klime v območju evra (91,5) je v januarju upadel za 0,9 (sezonsko prilagojeno), nekje na nivo povprečja v preteklih treh mesecih. To je še vedno precej več od vrednosti indikatorja od aprila do junija, ko je znašal pri 72. Optimizem je najbolj narasel na Švedskem, Finskem in na Madžarskem, med drugim tudi v Sloveniji (10. na lestvici pozitivne spremembe). Na drugi strani je bilo več pesimizma predvsem začititi na Cipru, Irskem, Slovaškem, Danskem, v Franciji, Nemčiji in Avstriji.

Med posameznimi **podkomponentami gospodarske klime** območja evra se je izboljšalo razpoloženje v gradbenem sektorju (s -8 na -7,7) in v industriji (iz -6,8 na -5,9). V storitvenih dejavnostih se je znižalo za 0,7 odstotne točke. Razpoloženje potrošnikov je upadlo še bolj, za 1,7 odstotne točke, povsem pa je upadlo v dejavnosti prodaje na drobno (-6 odstotnih točk), najverjetneje zaradi širitev prepovedi prodaje blaga in storitev potrošnikov v nekaterih ključnih evropskih državah.

Decembrski padec v prodaji na drobno manjši zaradi ugodnega koledarskega učinka

Realni **prihodek od prodaje v trgovini na drobno** je bil v decembru 2020 medletno nižji za 13,3 %, zaradi ugodnega koledarskega učinka je bil padec nižji, pri -10,4 %. Letni padec prihodka je bil predvsem posledica znatno nižjega realnega prihodka v trgovini na drobno v specializiranih prodajalnah z motornimi gorivi (-23,5 %, -21,6 % po upoštevanju koledarja). **Prihodek v trgovini na drobno brez motornih goriv** je bil nižji za 8,6 % (5,7 % po upoštevanju koledarja), **prihodek od prodaje neživil** pa za 16,1 % (-13,1 % po koledarju). **Prihodek od prodaje živil** je bil za 1,4 % (2,8 % po koledarju) višji kot v istem mesecu prejšnjega leta. Spletna prodaja in trgovina z farmacevtskimi, medicinskimi in kozmetičnimi izdelki sta bili edini svetli točki.

Realni prihodek od prodaje v trgovini na drobno z motornimi vozili in od popravil le-teh je bil v decembru 2020 medletno nižji za 29,2 % (-23,7 % po koledarju). Navedeni trendi so posledica implementiranih zaježitvenih ukrepov, ki ljudem onemogočajo nakup izdelkov in storitev. Končen vpliv na prodajne prihodke sektorja trgovine bo nižji, predvsem zaradi večje rasti prodaje preko spleta, ki v mesečnih podatkih ni ustrezno izkazana. Prav tako pričakujemo vnovično rast prihodkov v mesecih, ko se bodo zaježitveni ukrepi odpravljali, podobno kot v 3. četrtletju 2020.

Heterogenost pri storitvah

Novembrski prihodki v storitvenih dejavnostih (brez trgovine) so bili medletno nižji za 8 % (nominalno), kar je znižalo padec v enajstih mesecih na -11 %. V **prometu in skladiščenju** je bila medletna rast pri 1,3 % (-10,2 % v 11-ih mesecih). V dejavnosti **gostinstva** je bil novembrski padec pri 72 % (-34 % v 11-ih mesecih). **IKT dejavnosti** so izkazale šibkost (-2,9 %) zaradi večjega padca dejavnosti snemanja filmov (-31 %) in v založništvu (-20 %). Edina svetla točka znotraj te skupine dejavnosti je bil sektor **računalniškega programiranja**, kjer so bili novembrski prihodki medletno višji za 12,7 %, v 11-ih mesecih pa za 6,9 %. Visoko rast na medletni ravni ter v 11-ih mesecih sta imeli še dejavnosti **oglaševanja in raziskovanja trga** ter **varovanja**. V skupini **strokovnih dejavnosti**, kjer je mogoče delo pretežno opravljati tudi od doma, so bili novembrski prihodki višji za 2,4 % medletno, v 11-ih mesecih so bili nižji za 1,2 %.

Dogodki v prihodnjem tednu: prva ocena BDP za leto 2020 v EU-27 in območju evra

Dan objave	Kazalec	Vir oz. poročevalec	Pomen
1. 2. 2021, ponedeljek	Stopnja anketne brezposelnosti, EU-27, december 2020	Eurostat	Gibanje anketne brezposelnosti med državami članicami EU
2. 2. 2021, torek	Indeks nabavnih managerjev v proizvodnji ISM, ZDA, januar 2021	Institute for Supply Management	Razpoloženje nabavnih managerjev v ZDA v industriji
2. 2. 2021, torek	Preliminarna objava BDP, območje evra in EU-27, 4. četrtletje 2020	Eurostat	Gospodarska aktivnost v zadnjem četrtletju 2020 in prva ocena za leto 2020
3. 2. 2021, sreda	Prva ocena HICP, območje evra, januar 2021	Eurostat	Gibanje cen v januarju v območju evra; pomembno za odločitve ECB
3. 2. 2021, sreda	Indeks nabavnih managerjev v storitvah ISM, ZDA, januar 2021	Institute for Supply Management	Razpoloženje nabavnih managerjev v ZDA v storitvah
4. 2. 2021, četrtek	Obrestna mera in druge odločitve o monetarni politiki	Bank of England	Odločitev o spremembah pri vodenju monetarne politike
4. 2. 2021, četrtek	Prodaja na drobno, december 2020	Eurostat	Decembrska prodaja na drobno
5. 2. 2021, petek	Indeksi cen življenjskih potrebščin, Slovenija, januar 2021	Statistični urad RS	Gibanje cen v januarju po skupinah, CPI in HICP indeks

Semafor napovedi

Kazalnik	Zadnja/predhodna vrednost	Ciljna vrednost (ocena Analitike GZS)	Stopnja negotovosti ocene (1=nizka, 5=zelo visoka)
Indeks nabavnih managerjev v proizvodnji ISM, ZDA, januar 2021	60,7	59,5	3
Realni BDP v letu 2020, območje evra, 2020/2019	+1,3 %	-6,9 %	2
Indeksi cen življenjskih potrebščin, Slovenija, januar 2021, medletno	-1,1 %	0,0 %	4